

Ungdom og levevaner

Bodø, 26. Mars 2014

Warsame Ali, NAKMI, Oslo Universitetssykehus

E-post: warsame.ali@nakmi.no

Innhold

- Bakgrunn
- Årsaker
- Studier fra utlandet
- Problemstilling
- Resultater og funn
- Veien videre

Bakgrunn

- I følge kvantitativt forskning, ruser innvandrerungdom mindre enn norsk ungdom (Bergengen, 2009).
- Større blant innvandrerungdom, enn det som tidligere har vært antatt.
- Stort mangel på gode selektive tiltak rettet mot minoritetsungdom, og flere studier har vist at det er stort udekket behov for slike tiltak.

Bakgrunn

- I en rapport fra Sosial og helse- direktoratet (2007) sies det at innvandrerungdom utsettes for de samme belastningene og risikofaktorene som norsk ungdom
- I tillegg blir knyttet opp mot risiko i forbindelse med etniske kulturkonflikter, tilpasningsstrategier til det norske samfunnet og identitetsforvaltning.
- Indre konflikt

Årsaker

- Kriminalitet, vold og rusmisbruk indikerer ulike former for avvik fra det normale
- Svakere bånd til samfunnet er, desto større vil sjansene være for at den enkelte utvikler ulike former for problematferd
- Studier har vist at sinte og marginaliserte unge menn er en viktig risikogruppe for de kommende årene. (Klyve, 2006)
- Marginalisering alene ikke forklarer problematferd, men det likevel er god grunn til å tenke alternative forklaringer eller årsaker som bl.a. kultur forskjeller, diskriminering og sosial fattigdom (Øya, 2005)

Årsaker

- Flere norske studier viser at innvandrere er overrepresenterte blant familier med lave inntekter (Epland 2001, Ytrehus 2004, Skevik 2004, Øya, Skevik & Krange 2006).
- Det finnes lite kunnskap om hvordan dårlig økonomi påvirker livet i innvandrerfamilier (Øia, 2007).
- Svakere sosialt nettverk
- Mange minoritetsfamilier står ovenfor flere utfordringer i hverdagen. Og tiltak må ta tak i utfordringene ettersom disse kan være risikofaktorer for problematferd.

Studier fra utlandet

- I følge Johnson (2005), spiller etnisitet, rase og kultur en essensiell rolle på formen og hyppigheten av rusmisbruk, i tillegg til effektiviteten av et forebyggingstiltak.
- Få tiltak som tar dette i betraktning.

Studier fra utlandet

- Et eventuelt forebyggingstiltak må derfor reflektere brukernes verdier og kultur.
- Ved å introdusere en alternativ livsholdning og kultursystem møtes det for mye motstand, slik at et tiltak blir ineffektivt.
- Hos flere instanser i USA, bygger det rusforebyggende arbeidet rundt kunnskapen om risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer.
- National Institute on Drug Abuse (NIDA) legger vekt på at forebyggende program skal og bør skreddersys etter alder, kjønn, etnisitet for å øke effektiviteten.

Problemstilling

- **Hvem er mest utsatt blant innvandrerungdom?**
  - I følge flere studier blir misbruk oppdaget ved en høyere alder hos personer med innvandrerbakgrunn enn det som er vanlig blant personer med norsk bakgrunn.
  - Dette kan tyde på at ansatte i hjelpeapparatet og andre offentlige tjenester overser tegn på rusproblemer fordi man enten mangler kunnskap om gruppen, eller at man ikke forventer at det er problem i denne gruppen.

Problemstilling

- **Hva er faktorene som får ungdommene til å ty til rus?**
  - I følge Nordnorsk Kompetansesenter (2007) er betydningsfulle risikofaktorer blant annet: aggressiv atferd, manglende sosiale ferdigheter, og skoleskulk.
  - Dette kan gjelde til en generell gruppe av ungdommer. Men for ungdom med innvandrerbakgrunn kan det være alternative faktorer som også kommer til spill. Dette må også undersøkes for at intervensering og forebygging skal være vellykket.

Metode

- Semistrukturert intervju
- Temaer fastsatt, men fritt å prate rundt

Fokusgrupper

- Sogn VGs.
- Gode og informative.
- Røde Kors.

Skolens betydning

- Nøkkeltall publisert i inkluderingsutvalget viser at frafallet er 1 av 3 blant elever med innvandrerbakgrunn i den videregående opplæringen.
- Samtidig, av de som fullfører videregående, er det større andel som tar høyere utdanning.
- Videregående er en kritisk periode for mange ungdom
- Dette kan gjelde til en generell gruppe av ungdom. Men for de med innvandrerbakgrunn kan det være alternative faktorer som også kommer til spill i samme periode.
- Må undersøkes for at intervensering og forebygging skal være vellykket.

Resultater og funn

- Flere av ungdommene ga inntrykk av at gruppesamtalene var positive og at det var et stort behov for slikt.
- Mangel på et forum i skolen eller utenfor, der de diskuterte og lærte om utfordringer de selv går gjennom.

Rus

- Nyankomne mest utsatt. Pga lite kunnskap. Større sjanse å eksperimentere når du ikke kjenner landet. Lettere påvirket når du er ny i landet.
- Noen av ungdommene mente de som ikke hadde vært i landet lenge hadde større risiko ettersom de har lite nettverk og er kanskje mer åpne for nye erfaringer
- Flere av ungdommene nevnte alkohol og hasj som de vanligste rus midlene blant ungdom, og at det er et økende problem blant ungdom med innvandrerbakgrunn.

Tilhørighet

- ”Hvis man er for norsk, passer du ikke inn hos miljøet ditt og hjemlandet ditt, hvis du er for utenlandsk passer du ikke inn med befolkningen her.”
- Andre informanter påpekte at de følte seg norske, men bare til en viss grad
- Resonerte blant informantene på videregående skolen og ressurscenteret
- Tøffere tilpasningsperiode

Konklusjon/diskusjon

- Selv om mange av faktorene er vanlige blant alle ungdom, ser noen ut til å være enda mer prevalente hos innvandrerungdom.
- Tilhørighet bl.a er en viktig risikofaktor og i følge informantene var det flere som følte at man ikke passet inn noe sted.

Konklusjon/diskusjon

- Rus ser også til å være mindre akseptert blant vennegjengen
- Kan føre til at de som bruker rusmidler faller enda mer ut.
- Skolen er viktig arena som kan sette lys på disse utfordringene og burde gi en mulighet til elevene å snakke ut om disse.
- Temaene som ble tatt opp i prosjektet er også temaer vennegjenger snakker seg selv i mellom
- Dermed kan skolen være en viktig arena til å bringe fakta på bordet og muligens fjerne diverse myter og rykter som kan skape mistillit.

Veien videre

- Flere forskere fra både inn- og utland, har kommet frem til at det ikke trengs en helt ny modell beregnet kun for en minoritetsbefolkning.
- I stedet justere de nåværende modellene til å takle de unike behovene hos den spesifikke befolkningen. Men samtidig for klar over at folk i en gruppe nødvendigvis er like og har akkurat samme behov.
- Å identifisere tilleggsfaktorene innvandrerungdom står ovenfor og hvordan de påvirker hverandre er essensielt i forebygging rettet mot gruppen.
- For at tidlig intervensjonsarbeid skal være effektiv trengs økt kunnskap om de virksomme former for intervensjon for de aktuelle målgruppene, i tillegg til økt kunnskap om bruken av rusmidler blant minoritetsbefolkningen i dag.

Veien videre

- Ikke nødvendig eller tilstrekkelig å skaffe seg kunnskap om kulturen i hjemlandet som ungdommen dro fra for 10 år siden
- Ta tak i ungdommens verdier i det samfunnet han eller hun er en del av i dag. Normer og kunnskap kan utforskes i kontakt og dialog.
- Kjennskap til målgruppens verdier, kunnskap og holdninger

TAKK FOR MEG!